

Veiligheid is Vooruitzien

De toekomstvisie van de Koninklijke Landmacht

Luitenant-generaal L.J.A. Beulen – Commandant Landstrijdkrachten*

Eind 2017 begonnen we met het schrijven van de toekomstvisie van de Koninklijke Landmacht, *Veiligheid is Vooruitzien*. Dit gebeurde naar aanleiding van de discussie over de Doorontwikkeling van de Krijgsmacht waar we tweeënhalf jaar aan gewerkt hebben en viel samen met de aanloop naar de *Defensienota*. Er is zoveel aan de hand in de wereld dat we het anders moesten gaan aanpakken.

A De geopolitieke situatie is indringend veranderd. Tijdens de NAVO-top in 2010, in Lissabon, waren we partners met de Russen. We planden samen operaties. De leidende gedachte was dat we samen stabilisatie-operaties gingen doen. Als gevolg van die situatie hadden we geen zware spullen meer nodig en zijn in 2011 de tanks afgeschaft. Als je de rol van Rusland nu ziet, is die ontegenzeggelijk anders dan tien jaar geleden. Denk maar aan Oekraïne en de Krim. Maar het is nogal een verschil hoe een Nederlandse militair dit beleeft en hoe een Poolse militair die aan de grens staat met Wit-Rusland het ervaart. Europa moet echter ook verder kijken, bijvoorbeeld naar de gevolgen

van de tegenstellingen tussen China en de Verenigde Staten.

Door al deze veranderingen zien we een verschuiving in de focus van ons optreden. We waren het afgelopen decennium vooral gefocust op hoofdtak 2, de stabilisatie-operaties. Maar we zien nu dat de eerste hoofdtak (bescherming van het Koninkrijk Nederland en het NAVO-grondgebied) steeds belangrijker wordt. Bij onze bondgenoten zie je dezelfde ontwikkeling.

Demografische ontwikkelingen

Demografie heeft de komende jaren een grote invloed op de krijgsmacht. Hoeveel mensen kunnen wij straks in Nederland werven voor de vulling van de landmacht? De Nederlandse bevolking groeit weliswaar – de voorspellingen zijn tot 20 miljoen – maar het is wel een feit dat

* Leo Beulen hield deze speech tijdens de bijeenkomst 'Veiligheid is vooruitzien' op 21 februari in Den Haag. De bijeenkomst was georganiseerd door de Atlantische Commissie en de Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap.

Luitenant-generaal Beulen (derde van rechts) in Litouwen voor overleg rond de Enhanced Forward Presence van de NAVO: een van de speerpunten van de landmachtvisie is het intensiveren van internationale samenwerking

FOTO OFFICE OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA, ROBERTAS DACKUS

het aantal 27-jarige Nederlanders op dit moment 225.000 is en het aantal 2-jarigen 175.000. Als wij ons effect willen versterken, moeten we dus andere manieren vinden om hetzelfde te kunnen bereiken met minder mensen.

Een ander aspect van de bevolkingsontwikkeling is dat steeds meer mensen in steden gaan wonen. Ook dat wordt een belangrijke factor in toekomstige operaties.

Cyber en robotica

De technologische ontwikkelingen gaan op dit moment zó snel dat als we ze niet bijhouden, we

binnen enkele jaren simpelweg niet meer meedoen. Cyber is al volop in ontwikkeling. Daar speelt nu de discussie over wie er verantwoordelijk voor is; civiele instanties, bedrijven zelf of Defensie? De krijgsmacht wil in ieder geval haar deel uitvoeren: het Defensie Cyber Commando heeft de ruimte om uit te breiden en ook om 'atypische' militairen aan te nemen.

Bij robotica volgt over het algemeen snel de onvermijdelijke discussie over *killer robots*. De landmacht heeft geen behoefte aan een killer robot, gedefinieerd als een machine die

Waar we eerder zeiden ‘de mens is het centrum’, draait het nu om de connectie tussen mensen en technologie

onafhankelijk van de mens dingen doet. Maar wat als de tegenstander die wel heeft en we de escalatiedominantie willen behouden? Hier moeten nieuwe conventies voor gemaakt worden. Dit zijn belangrijke discussies.

Vast staat wel dat we op steeds grotere afstand steeds sneller moeten opereren. In Nederland zijn er tussen de 18.000-20.000 landmacht-militairen; dat gaan er geen 40.000 worden. Daarom zullen we mens-extensiever moeten optreden, bijvoorbeeld met robotica.

Resilience – weerbaarheid – is in dit kader belangrijk, want als in een high-techomgeving de techniek je in de steek laat, moet je wel kunnen blijven functioneren. Dat geldt voor de samenleving en ook voor militaire operaties. Een operatie moet ook zonder wifi of navigatiehulpmiddelen kunnen worden voortgezet, wat vereist dat mensen zich snel kunnen aanpassen aan de situatie.

Connectie tussen mens en technologie

De visie beschrijft dat de mens de kern van het gevecht blijft. Maar waar we eerder zeiden ‘de mens is het centrum, daar hangen we wapens aan en dan gaat hij verder’, draait het nu om de connectie tussen mensen en technologie. Wat moeten we doen om dat te kunnen? Daarbij zijn vier aspecten aan de orde:

- Vergroten van het adaptief vermogen, snel kunnen veranderen, snel kunnen aanpassen. Dat geldt voor militairen, maar ook voor systemen. Maak systemen zo dat we geen pantservoertuigen meer hoeven te kopen voor dertig jaar, maar dat we een systeem kunnen kopen dat steeds heel snel aanpast kan worden aan de nieuwste technologie op het gebied van sensoren, computers en effectoren.

- Intensiveren van de samenwerking met nationale en internationale partners. De landmacht werkt nauw samen met zes andere landen: Duitsland, België, Noorwegen, Frankrijk, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Een van de voorwaarden om samen snel besluiten te kunnen nemen, is dat je goed met elkaar kunt communiceren.
- Versterken van de verbinding tussen mens en technologie.
- Beter worden in het gevecht over lange afstanden en in stedelijk gebied.

Er ligt een grote nadruk op beïnvloeden. Maar als beïnvloeden niet meer werkt, moet je in staat zijn een conflict te winnen. Dat komt neer op het daadwerkelijk oorlog voeren. We kunnen de kill chain dus nooit helemaal loslaten.

Uitdragen en uitvoeren

Op dit moment vindt de herijking van de *Defensienota* plaats. Wij hebben onze visie parallel opgelopen met de *Defensienota*, naast natuurlijk de visies van de luchtmacht, de marine en de marechaussee. Samen met *Veiligheid is Vooruitzien* zijn dat de documenten die nu door de Bestuursstaf en de Defensiestaf bij elkaar worden gevoegd voor de herijking van de *Defensienota*. Daarmee ontwikkelen we door naar een toekomstbestendige krijgsmacht.

Veiligheid is Vooruitzien is een richting, niet één specifiek eindpunt. De praktijk zal leren – en dat moeten we constant bijhouden – of dit de juiste richting blijft. Ik denk dat we, met onze huidige mensen, hun ideeën en energie, deze weg moeten volgen om conflicten te voorkomen, maar ook om te kunnen winnen als we oorlog voeren. Want daar gaat het tenslotte om. Het is daarom belangrijk dat mensen de toekomstvisie van de Koninklijke Landmacht lezen en deze helpen uitdragen en uitvoeren. ■

Download *Veiligheid is Vooruitzien. De toekomstvisie van de Koninklijke Landmacht*, via: <https://www.defensie.nl/downloads/publicaties/2018/11/05/toekomstvisie-koninklijke-landmacht>.